

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Historia 1a1

Tema: Sveriges tidiga handel med Europa

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv. Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar.	Eleven kan i skriftliga och muntliga framställningar redogöra för centrala historiska begrepp, politiska och ekonomiska system och för att diskutera och analysera faktorer och händelser som påverkat den svenska historien.
Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar. Tolkning och användning av olika slags källmaterial i digital och annan form.	Eleven kan söka, granska, tolka och värdera källor utifrån källkritiska metoder och presentera resultatet.
Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration och internationellt samarbete.	Eleven kan formulera, utreda, förklara och dra slutsatser om historiska frågeställningar utifrån olika perspektiv.

[Gy11, Historia 1a1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Sveriges handel med Europa (15 min)

- Korta fakta om Sveriges geografiska läge och dess betydelse för handel.
- Förklara vikten av handelsvägar under medeltiden.
- Diskutera vilka varor som handlades och varför dessa var betydelsefulla.
- Introducera centrala begrepp som "kolonialism" och "guldålder".

2. Källanalys (15 min)

- Dela in eleverna i grupper och ge varje grupp en historisk text.

- Diskutera textens ursprung och dess betydelse i handelskontexten.
- Fokus på källkritik – vad säger texten om den tidens perspektiv?
- Avsluta med en gemensam diskussion om gruppernas fynd.

3. Rollspel (15 min)

- Inför en rollspelsövning där eleverna representerar olika aktörer: svenska handelsmän, utländska köpmän, statliga representanter.
- Diskutera hur dessa aktörer skulle agera under en handelsförhandling.
- Lyft fram olika intressen och konflikter som kan uppstå under trafiken av varor.

4. Sammanfattning och reflektion (5 min)

- Sammanfatta dagens lektion och öppna för frågor.
- Reflektera över hur handel har format Sverige och Europeiska ekonomier.
- Ställ frågor kring hur historiska händelser fortfarande påverkar dagens samhälle.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Sveriges geografiska läge.** Förklara hur detta har påverkat handel och relationer med andra länder.
- **Historiska handelsvägar.** Identifiera några av de viktigaste vägarna och varorna som transporterades.
- **Politik och handel.** Diskutera sambanden mellan politiska beslut och ekonomiska intressen.
- **Globala påverkan.** Hur har Sveriges tidiga handel påverkat globala relationer? T.ex. kolonialismens påverkan.
- **Källkritik och tolkning.** Vikten av att kritiskt granska historiska källor.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Kolonialism	Politisk och ekonomisk dominans av ett land över ett annat.	Från latin "colonia", som betyder bosättning.
Handelsvägar	Rutter som används för att transportera varor mellan länder.	Ursprungligen från medeltiden, där det hänvisade till gästfria vägar.

Källkritik	Teorin och metoden för att kritiskt utvärdera källor.	Från källan på latin "cella", som betyder 'rum' eller 'skåp'.
------------	---	---

Diskussionsfrågor

- A. Hur har handel påverkat relationer mellan olika kulturer?
- B. Vad kan vi lära av Sveriges tidiga handelsrelationer med Europa för dagens globala handel?
- C. Diskutera hur kolonialismen av olika länder har format dagens världen.

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper för att skapa en presentation om en vald handelsväg och dess påverkan på Sverige och Europa vid den tiden. De ska inkludera viktiga varor, aktörer och konsekvenser av handeln. Eleverna kan använda digitala verktyg för att illustrera sin presentation, med bilder, kartor och statistik.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vilka var de viktigaste varorna som Sverige exporterade?	T.ex. järn och trä.
Vad är kolonialism?	Dominans och kontroll av ett land över en annan.
Hur påverkar handel nuvarande relationer mellan länder?	Genom ekonomiska avtal och samarbeten.
Vilken roll spela människohandel i Sveriges historia?	Ett tragiskt kapitel av utnyttjande som ofta ignoreras.
Vad innebär källkritik?	Förmågan att värdera källors trovärdighet.
Ge ett exempel på en viktig handelsväg i Europa.	Silk Road, Östersjöhandeln.
Vad var en av de konsekvenser handelsvägar?	Ökat kulturellt utbyte mellan länder.
Hur skiljer sig dagens handel mot den tidiga handelsperioden?	Globalisering och teknikens påverkan.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort uppsats (1-2 sidor) om en valfri aspekt av Sveriges handel med Europa under medeltiden. De ska inkludera källor och göra en källkritisk analys av de källor de valt.

Citat

"Historien är ingen lärobok, utan en spegel i vilken vi kan betrakta oss själva." - William Faulkner, 1946. Citatet betonar vikten av historia som en vägledning för nutiden och framtiden.

Uppföljning

Tags: [Lektion](#)